

Quick scan Flora en fauna

Turfweg 3 Winde

J. Tonckens

Tonckens Ecologie

Quick scan Flora en Fauna
Turfweg 3 Winde

UITVOERING:

TONCKENS ECOLOGIE
Oosterweg 127
9751 PE Haren
info@tonckens.nl
www.tonckens.nl

i.s.m.
Modderman Flora en Fauna
Groningen

ONDERZOEK EN RAPPORTAGE

J. Tonckens
R. Modderman

Naam en adres opdrachtgever:
Bakema Advies
Groningen

status: concept
24 maart 2017

Tonckens Ecologie is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Tonckens Ecologie; opdrachtgever vrijwaart Tonckens Ecologie voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.
© Tonckens Ecologie

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	6
2	INVENTARISATIE	7
2.1	Situatie	7
2.2	Flora en fauna	7
2.2.1	Flora en vegetatie	7
2.2.2	Broedvogels	8
2.2.3	Zoogdieren	8
3	TOETSING AAN NATUURWETGEVING	10
3.1	Wet Natuurbescherming	10
3.2	Nationaal Natuurnetwerk	11
4	CONCLUSIES	12
5	BRONNEN	13
	Bijlage 1	5
	De Wet Natuurbescherming in het kort	5

1 Inleiding

Aan de Turfweg 3 te Winde bestaan plannen voor herontwikkeling van de locatie. De huidige locatie bevat een boerderij met diverse bijgebouwen, behorend bij het melkveebedrijf dat hier tot voor kort werd uitgeoefend. Het voornemen bestaat uit sloop van de bijgebouwen en het splitsen van de kavel in twee bouwkvavels. Omdat de wijziging van de situatie mogelijk effect kan hebben op beschermde flora en fauna is een onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten.

Figuur 1 Ligging Plangebied

Werkwijze Quick scan

Een quick scan flora en fauna bestaat uit een inspectie van het perceel en de omgeving. Het geheel is onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren door middel van het zoeken naar sporen, en het inschatten van de kans op het voorkomen van beschermde planten en dieren die op het moment van onderzoek niet zichtbaar zijn. Het opnemen van de aard en de toestand van de aanwezige biotopen speelt een belangrijke rol bij het bepalen van de mogelijke geschiktheid van het terrein voor beschermde soorten.

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 13 maart 2017.

2 Inventarisatie

2.1 Situatie

Het dorp Winde ligt op een uitloper van een enkele meters hoge, van noordwest naar zuidoost lopende, zandrug die deel uitmaakt van een groter geheel van zandruggen en stroomdalen in Drenthe en Groningen dat het Hondsrugstelsel wordt genoemd. Ten oosten bevindt zich het stroomdal van het Eelderdiep met het natuurgebied de Eelder- en Peizermeden. Ten westen ligt het lager gelegen voormalige Bunnerveen. De Eelder- en Peizermeden maken onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstuctuur (thans Natuurnetwerk geheten).

Op de locatie is tot voor kort een melkveebedrijf uitgeoefend. Op het perceel zijn behalve de boerderij uit het einde van de 19^e eeuw meerdere bijgebouwen aanwezig. De boerderij is deels bedekt met dakpannen en deels met een rieten dak. Verder is er een stookhok aanwezig, een hooischuur annex jongveeststal en een grote loopstal. Op het erf zijn enkele grote bomen aanwezig waaronder grote beuken (*Fagus sylvatica*), en een peer (*Pyrus* sp.). Rond het voorhuis is een stukje gazon, het grootste deel van de kavel bestaat uit erf en is verhard of begroeid met een gestoorde, ruderaal vegetatie.

2.2 Flora en fauna

2.2.1 Flora en vegetatie

Op het erf staan meerdere beeldbepalende bomen. Voor de boerderij staan twee knotlinden (*Tilia* sp.). Achter en naast de boerderij zijn twee grote beuken aanwezig. Verder is er een oude pereboom achter het huis. Bijzondere, beschermde flora is niet aanwezig of te verwachten.

Figuur 2 een oude perenboom naast het stookhok. Op de achtergrond een beuk.

2.2.2 Broedvogels

Tijdens de inspectie van de melkschuur werden enkele huismussen (*Passer domesticus*) waargenomen. Het is zeer waarschijnlijk dat deze broeden in de schuur. Tevens werden oude nesten van boerenzwaluw (*Hirundo rustica*) aangetroffen. Volgens de bewoner de heer Hilbers broeden er jaarlijks enkele paartjes. In de hooischuur was een nest van een holenduif (*Columba oenas*) aanwezig.

Op drie plaatsen werden sporen van kerkuil (*Tyto alba*) aangetroffen. De kerkuil maakt zijn aanwezigheid kenbaar door het achterlaten van braakballen en ruiveren. Er is geen geschikte nestlocatie gevonden. Vermoedelijk betreft het een tijdelijke verblijfplaats die gedurende korte of langere tijd gebruikt wordt om te rusten en te eten.

Naast bovengenoemde soorten kunnen algemene vogelsoorten als merel (*Turdus merula*), koolmees (*Parus montanus*), zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) en winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) in en rond de gebouwen broeden.

2.2.3 Zoogdieren

In de melkstal werd een uitwerpsel van een marterachtige aangetroffen. Vermoedelijk gaat het om steenmarter (*Martes foina*). Deze waarneming geeft aan dat het erf in ieder geval onderdeel is van het jachtgebied van een steenmarter. Een mogelijke verblijfplaats hebben we niet aangetroffen, maar het is goed mogelijk dat ergens in het plangebied een vaste verblijfplaats aanwezig is. Ook is in de melkstal een dode gewone of tweekleurige bosspitsmuis (*Sorex araneus* of *coronatus*) gevonden. Aan de vachtkleur te zien betrof het hier een gewone bosspitsmuis, maar dat is geen hard kenmerk, omdat er overlap tussen beide soorten bestaat.

Naast bovengenoemde soorten zijn in de gebouwen en op het erf algemene soorten als huismuis (*Mus musculus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), veldmuis (*Microtus arvalis*) en egel (*Erinaceus europaeus*) te verwachten.

De gebouwen zijn beoordeeld op potentiële geschiktheid voor vleermuizen. De boerderij is in principe geschikt om te functioneren als verblijfplaats voor vleermuizen. Het kan hier gaan om een kraamkolonie, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en/of winterverblijfplaats van bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) of laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Geschikte locaties voor deze diersoorten om in of uit te vliegen zijn holten achter de daklijsten, holten tussen dak- en nokpannen en openingen in de schoorstenen. De schuren zijn minder geschikt, omdat ze opener zijn en een minder stabiel microklimaat bieden. Er is veel tocht door openstaande deuren en gaten in het dak. Onder het golfplaten dak van de schuren zijn grote temperatuurverschillen mogelijk. Hierdoor zijn vaste verblijfplaatsen van vleermuizen hier niet te verwachten. Door afwezigheid van een uitgebreide groenstructuur, bijvoorbeeld een houtsingel of bosrand, zijn belangrijke vliegroutes of foerageergebieden niet in het plangebied aanwezig.

Conclusies beschermde soorten

In onderstaande tabel 1 is een overzicht opgenomen van zeker aanwezige of mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Tabel 1 Mogelijk of zeker aanwezige beschermde soorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aanwezigheid binnen het plangebied	Status Wet Natuurbescherming	Rode lijst 2004
Steenmarter	<i>Martes foina</i>		Andere soorten	-
Bosspitsmuis	<i>Sorex sp.</i>		Andere soorten	-
overige algemene zoogdiersoorten	voorbeelden zie tekst 2.2.3		Andere soorten	-
Vleermuizen	nog te bepalen	nog te bepalen	Soorten van de Habitatrichtlijn	nog te bepalen
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	jaarrond beschermde nesten, locatie nog te bepalen	Vogels	gevoelig
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>		Vogels	gevoelig
Holenduif	<i>Columba oenas</i>		Vogels	-
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>		Vogels	kwetsbaar
algemene vogelsoorten	voorbeelden zie tekst 2.2.2		Vogels	-

3 Toetsing aan natuurwetgeving

3.1 Wet Natuurbescherming

Slopen van bebouwing kan schade opleveren aan op dat moment in die gebouwen broedende vogels (huismus, boerenwaluw, holenduif). Tevens kunnen hierbij verblijfplaatsen van de kerkuil of vleermuizen verloren gaan.

Voor steenmarter, bosspitsmuis en de overige algemene zoogdiersoorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn. Vaste verblijfplaatsen mogen niet verstoord of vernietigd worden. Omdat uit de quick scan naar voren komt dat er de bebouwing in potentie geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen moet de woonboerderij voor sloop onderzocht worden op het voorkomen van vleermuizen. Volgens het Vleermuisprotocol zijn hiervoor twee bezoeken in voorjaar/zomer en twee bezoeken in het najaar nodig (Netwerk Groene Bureaus 2017). Indien uit dit onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, en deze niet behouden kunnen blijven dient er mogelijk een ontheffing van de Wet Natuurbescherming aangevraagd te worden. Een van de voorwaarden bij het toekennen van deze ontheffing kan zijn het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen.

Vogels

Voor alle vogelsoorten geldt eenzelfde soort bescherming voor nesten. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (art 3.1 Wet Natuurbescherming, zie bijlage 1). Van de meeste soorten zijn de nesten te beschermen door de sloop en andere verstorende activiteiten buiten de broedtijd uit te voeren. Aangenomen wordt dat deze soorten flexibel genoeg zijn om het daaropvolgende jaar elders een nieuw nest te bouwen. De huismus echter heeft als koloniebroeder jaarrond beschermde nestlocaties. Deze locaties moeten in kaart worden gebracht. De beste tijd hiervoor is vanaf eind maart tot eind april, maar later in het broedseizoen is het ook nog mogelijk de huismus te inventariseren (RVO, 2014).

Huisumus

De huismus is zeer honkvast. Hij blijft het gehele jaar in de buurt van zijn eenmaal gekozen nest. Huismussen gebruiken het nest zelf ook het gehele jaar door. In de periode begin april tot en met augustus worden er 2 à 3 legsels per seizoen gelegd in het nest. Voorafgaand aan het broeden slapen vrouwtjes al op het nest. Tijdens strenge koude wordt het nest ook in de winter gebruikt voor overnachting. In het najaar begint de huismus al weer met het naar het nest toe slepen van nestmateriaal, waarschijnlijk ook voor bekleding van het door de jongen vervuilde nest. Huismussen zijn, als dat noodzakelijk is, in staat om nieuwe nestplekken te accepteren. Dit kunnen ze doen als ze een nieuwe partner hebben gevonden. Ook als nestgelegenheid de beperkende factor is geworden, kunnen ze nieuw aanbod (bijvoorbeeld vogelvides) gaan bewonen. De huismus gebruikt 's winters vooral altijd groenblijvende struiken of gevelbegroeiing als plekken om (gezamenlijk) de nacht door te brengen, maar zijn dan ook wel onder dakpannen of in gebouwen te vinden.

Omdat het in dit geval gaat om sloop van de gebouwen en herbouw van twee nieuwe woningen is het niet mogelijk de verblijfplaatsen van de aanwezige huismussen te behouden. Er dient voor gezorgd te worden dat de functionaliteit van de leefomgeving in stand blijft. Hiervoor is het noodzakelijk dat er in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden zijn om de populatie in stand te houden (RVO 2014, RVO2015). Dit dient te geschieden door het uitvoeren van een omgevingscheck. In deze omgevingscheck moet vastgesteld worden of er in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelf een vervangende verblijfplaats te vinden. Is dit niet het geval dan dient er een

vervangende verblijfplaats/nest te worden aangeboden. Ook kan er voor gezorgd worden dat de nieuwe bebouwing geschikt wordt gemaakt voor huismussen.

Kerkuil

De kerkuil gebruikt een aantal vaste plekken in zijn territorium als nestplaats en/of als vaste rust- en verblijfplaats. Hij wisselt tussen deze plekken. De plekken kunnen enkele honderden meters afstand van elkaar liggen. De kerkuil is flexibel in het wisselen van vaste plek. Het is daarbij wel essentieel dat het aanbod van geschikte plekken groot genoeg is. De kerkuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen: nestplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn nestplaatsen en rust- en verblijfplaatsen buiten de broedtijd. In dit geval hebben we te maken met een vaste rust en verblijfplaats, maar er wordt niet gebroed.

Bij het slopen van de schuren gaat deze verblijfplaats verloren. Indien dit de enige verblijfplaats in de omgeving zou zijn kan de kerkuil niet meer jaarrond in zijn leefgebied aanwezig zijn. Indien er echter voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn kan de kerkuil hier naar uitwijken. Hiervoor is het van belang te weten of er in Winde voldoende alternatieve verblijfplaatsen in stand blijven. Is dit niet het geval dan zal een alternatieve verblijfplaats aangeboden moeten worden.

3.2 Nationaal Natuurnetwerk

De uitvoering van dit project zal geen effect hebben op het Nationaal Natuurnetwerk. De Eelder- en Peizemaden (De Onlanden) liggen op ca 2km afstand van het plangebied. Enige effecten zijn daarom niet te verwachten.

4 Conclusies

Bij de sloop en herbouw van woningen op deze locatie moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van beschermde diersoorten.

Sloop van de gebouwen dient te gebeuren buiten het broedseizoen. Hiermee wordt voorkomen dat nesten van aanwezige broedvogels als boerenwaluw, huismus en holenduif worden verstoord of vernietigd.

Nesten van huismus en verblijfplaatsen (ook de plaatsen waar kerkuilen verblijven zonder daar te broeden) van de kerkuil zijn jaarrond beschermd. Er dient voor gezorgd te worden dat de functionaliteit van de leefomgeving in stand blijft. Hiervoor is het noodzakelijk dat er in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden zijn om de populatie in stand te houden (RVO 2014, RVO2015). Dit dient te geschieden door het uitvoeren van een omgevingscheck. In deze omgevingscheck moet vastgesteld worden of er in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelf een vervangende verblijfplaats te vinden. Is dit niet het geval dan dient er een vervangende verblijfplaats/nest te worden aangeboden.

Omdat de boerderij in potentie geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen dient er een aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar vleermuizen. Dit onderzoek dient te voldoen aan een door RVO goedgekeurd vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus 2017).

5 Bronnen

Sparrus. L.B, B. Odé & R. Beringen, 2014. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON Rapport 57. FLORON, Nijmegen

Centraal Bureau voor de Statistiek. Register Biodiversiteit, CD-rom; Bio Base 1997. Voorburg.

Dienst Landelijk Gebied. Handreiking Flora en Faunawet. Werkdocument. Oktober 2006. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Meijden, R. van der. 1990. Heukels' Flora van Nederland; Wolters Noordhof Groningen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2005. Buiten aan het werk. Brochure over de flora en faunawet.

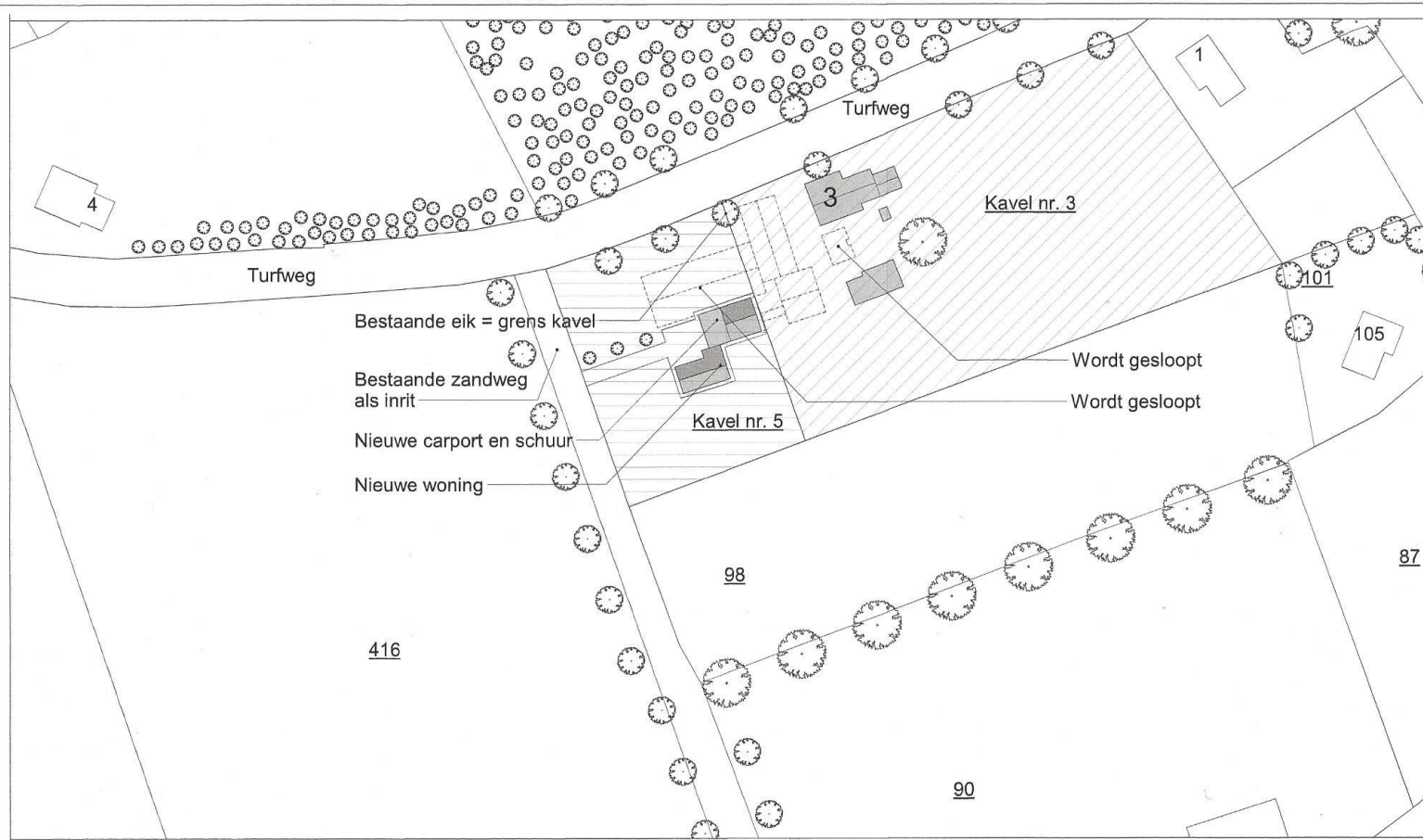
Netwerk Groene Bureaus, 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Besluit van 28 november 2000. Stb. 525, houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten), laatstelijk gewijzigd bij besluit van 10 september 2004, Stb 501.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. RVO Den Haag.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2015. Soortenstandaard Kerkuil. Versie 2.0. Januari 2015. RVO Den Haag.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014. Soortenstandaard Huismus. Versie 2.0. December 2014. RVO Den Haag.

Ontwikkeling bouwkavel (ruimte voor ruimte regeling)

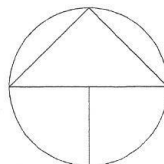
Situatie tekening

Schaal 1:1000

Kadastrale gemeente: Vries

Sectie: Y

Perceel: 416

Project : Ontwikkeling bouwkavel (ruimte voor ruimte regeling)
Onderdeel : Schematische situatie tekening

Projectnummer : 2016-012	Tekeningnummer : 2016-012-002
Datum : 07-12-2016	Formaat : A3
Schaal : 1:1000	Getekend door : J. Akkerman

Rev. Datum

Flora- en faunaonderzoek Turfweg 3 Winde

Inventarisatie beschermde
soorten
13 maart 2017

Legenda

- Boerenwaluw
- Holenduif
- Huismus
- Kerkuil
- ▲ Steenmarter

Tonckens Ecologie. Haren
16 maart 2017

De Wet Natuurbescherming in het kort

Op 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden. In deze wet zijn de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet met elkaar geïntegreerd. In de wet is bepaald dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (Art. 1.11, het 'zorgplichtartikel').

De Wet Natuur bevat tevens een aantal verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke projecten, plannen en ingrepen zijn opgenomen in artikel 8 (betreffende planten op hun groeiplaats) en 9 tot en met 12 (betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving). Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Alle van nature in het wild levende vogels vallen onder de werking van dit artikel.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Hieronder vallen een tweetal weekdieren (Bataafse stroommossel, Platte schijfhoorn), vier soorten kevers, zeven soorten libellen (gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout en sierlijke witsnuitlibel), een zestal vindersoorten (donker pimpernelblauwtje, grote vuurvinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje en zilverstreephoobeestje), houting en steur, alle amfibieën behalve groene kikker, meerkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, drie soorten reptielen (gladde slang, muurhagedis en zandhagedis), alle soorten vleermuizen en zoogdieren als bever, hamster, hazelmuis, noordse woelmuis, otter, wilde kat, lynx plus een aantal zeezoogdieren, en vier plantensoorten (drijvend waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis)

Beschermingsregime overige soorten

Artikel 3.10

Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onderdeel A (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a)

Zoogdieren: Aardmuis, Boommarter, Bosmuis, Bunzing, Damhert, Das, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Edelhert, Eekhoorn, Egel, Eikelmuis, Gewone bosspitsmuis, Gewone zeehond, Grote bosmuis, Grijs zeehond, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Molmuis, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Steenmarter, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Veldspitsmuis, Vos, Waterspitsmuis, Wezel, Wild zwijn, Woelrat, Amfibieën, Alpenwatersalamander, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Middelste groene kikker, Vinpootsalamander, Vuursalamander, Reptielen Adder, Hazelworm, Levendbarende hagedis, Ringslang, Vissen Beekdonderpad, Beekprik, Elrits, Europese rivierkreeft, Gestippelde alver, Grote modderkruiper, Kwabaal, Dagvlinders Aardbeivlinder, Bosparemoervlinder, Bruin dikkopje, Bruine eikenpage, Donker pimpernelblauwtje, Duinparemoervlinder, Gentiaanblauwtje, Grote paremoervlinder, Grote vos, Grote vuurvinder, Grote weerschijnvlinder, Iepenpage, Kleine heivlinder, Kleine ijsvogelvlinder, Kommavvlinder, Pimpernelblauwtje, Sleetdoornpage, Spiegeldikkopje, Veenbesblauwtje, Veenbesparemoervlinder, Veenhooibeestje, Veldparemoervlinder, Zilveren maan Libellen Beekrombout, Bosbeekjuffer, Donkere waterjuffer, Gevlekte glanslibel, Gewone bronlibel, Hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, Speerwaterjuffer, Kevers Vliegend hert

Onderdeel B (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c)

Akkerboterbloem, Akkerdoornzaad, Akkerogentroost, Beklierde ogentroost, Berggamander, Bergnachtorchis, Blaasvaren, Blauw guichelheil, Bokkenorchis, Bosboterbloem, Bosdravik, Brave hendrik, Brede wolfsmelk, Breed wollegras, Bruinrode wespenorchis, Dennenorchis, Dreps, Echte gamander, Franjegentiaan, Geelgroene wespenorchis, Geplooid vrouwenmantel, Getande veldsla, Gevlekt zonneroosje, Glad biggenkruid, Gladde zegge, Groene nachtorchis, Groensteel, Groot spiegelklokje, Grote bosaardbei, Grote leeuwenklauw, Honingorchis, Kalkboterbloem, Kalketrip, Karthuizeranjer, Karwijselie, Kleine ereprijs, Kleine Schorseneer, Kleine wolfsmelk, Kluwenklokje, Knollathyrus, Knolspirea, Korensla, Kranskarwij, Kruip-tijm, Lange zonnedauw, Liggende ereprijs, Moerasgamander, Muurbloem, Naakte lathyrus, Naaldenkervel, Pijlscheefkalk, Roggelelie, Rood peperboompje, Rozenkransje, Ruw parelzaad, Scherpkruid, Schubvaren, Schubzegge, Smalle raai, Spits havikskruid, Steenbraam, Stijve wolfsmelk, Stofzaad, Tengere distel, Tengere veldmuur, Trosgamander, Veenbloembies, Vliegenorchis, Vroege ereprijs, Wilde averuit, Wilde ridderspoor, Wilde weit, Wolfskers, Zandwolfsmelk, Zinkviooltje, Zweedse kornoelje

Ontheffing en vrijstellingen

De wet biedt in artikel 3.3 en 3.8 de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen voor overtreding van de verboden uit artikel 3.1 (vogels), 3.5 (soorten van de Habitatrichtlijn) en 3.10 (overige soorten). Vergunningen worden uitsluitend verleend door Gedeputeerde staten. Daarnaast kan Provinciale staten door middel van een verordening vrijstelling verlenen voor aangewezen soorten.

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- een bij wet genoemd belang,

- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Wettelijke belangen

Wettelijk belangen die betrekking hebben op vogels en soorten van de Habitatrichtlijn houden verband met belangen van volksgezondheid, openbare veiligheid en veiligheid voor het luchtverkeer, groot openbaar belang, ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, visserij, bossen of wateren en andere vormen van eigendom, of ter bescherming van flora en fauna en natuurlijke habitats en belangen van onderwijs of onderzoek.

Voor de overige soorten gelden aanvullende belangen die een ontheffing of vrijstelling mogelijk maken: in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, ter voorkoming van schade of overlast, ter beperking van de populatieomvang, ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van dieren, bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw, vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer, in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang